

Jaarverslag 2017
Stichting Claudine & Claudette

Saskia Mees & Isabella Chapel

Organisatie

Isabella Chapel en Saskia Mees, actrices en lange tijd werkzaam geweest bij Toneelgroep De Appel, hebben op 15 december 2016 Stichting Claudine & Claudette opgericht; zij vormen tevens de artistieke kern.

Doel van de stichting is het maken van producties, waaronder begrepen maar niet beperkt tot theater-, toneel-, en televisieproducties; het geven van voorstellingen, waaronder maar niet beperkt tot theater-, toneel- en televisievoorstellingen, in beginsel gericht op een breed publiek; het houden van tentoonstellingen; het theatraal vormgeven van thema's welke voortvloeien uit de samenleving, waarbij inhoudelijk het accent ligt op de kwetsbaren in de maatschappij; het aanvaarden van erfstellingen onder het voorrecht van boedelbeschrijving.

Het bestuur wordt gevormd door:

- De heer Johannes Pieter Pronk (voorzitter)
- De heer Gerrit Dijkstra (penningmeester)
- Mevrouw Petra Antje Willemse (secretaris)

Na de subsidiebeëindiging van Toneelgroep De Appel per 1 januari 2017, en door het succes van hun eerdere producties in *Claudine & Claudette* (2014) en *Huize Zeezicht* (2015), besloten beide actrices subsidie aan te vragen voor hun visuele hoorspel op locatie (Pulchri Studio aan het Lange Voorhout) *Claudine & Claudette 2.0* (september 2017).

Kenmerkend voor het maken van de producties zijn het hanteren van geschreven tekst met daarbinnen een scherp improvisatievermogen. Hierdoor wordt er direct gereageerd op gebeurtenissen buiten de voorstelling zodat deze fris, uniek en op dat moment ontstaan. Belangrijk onderdeel van de producties zijn de verschillende theatrale vormen, waardoor ze dicht op de huid van het publiek zitten.

Zo maken zij onder andere visuele hoorspelen op locatie; dit zijn voorstellingen waarbij de acteurs zich in een andere ruimte bevinden dan het publiek, bijvoorbeeld achter glas. Het publiek hoort via koptelefoons de acteurs en waant zich onbewust de bespieder. Ook maken ze voorstellingen voor in huiskamers of soortgelijke locaties. In een persoonlijke omgeving wordt de toeschouwer door de indringende intimiteit van de voorstelling in een andere, meer kwetsbare staat gebracht.

De stichting maakt gebruik van schrijvers, acteurs, regisseurs en andere kunstenaars. Zij richt zich op talentvolle mensen uit verschillende vakgebieden en disciplines, die aan de podiumkunsten verbonden zijn en waarvan een aantal om welke reden dan ook (nog) geen plek op de arbeidsmarkt heeft. Ze stimuleren medewerkers om, binnen alle facetten die een productie met zich meebrengt, nieuwe ervaringen op te doen en zich zodoende te ontplooiën en verbeteren. Denk daarbij aan jong opkomend talent, vergeten en/of onderschat ouder talent en onontdekt talent.

Claudine & Claudette 2.0 (september 2017)

Voor het theaterproject *Claudine & Claudette 2.0* ontvingen zij van de Gemeente Den Haag en het Prins Bernhard Cultuurfonds in 2017 een projectsubsidie. De voorstelling werd negentien keer op locatie (Pulchri Studio, Lange Voorhout Den Haag) en is ontstaan vanuit de ideeën en wensen van Saskia Mees en Isabella

Chapel. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met Saskia Rinsma, die met deze input de tekst heeft geschreven. In verschillende sessies is de inhoud besproken en zijn de dialogen verder ontwikkeld en aangescherpt. Tijdens de repetitieperiode in de voormalige Appelloods is de tekst nogmaals door de schrijfster verbeterd en opgeschoond. Door de complexiteit die het spelen op locatie met zich meebrengt vond de eindregie door Aus Greidanus pas in de laatste twee weken voor de première plaats. Het productieteam van Claudine & Claudette 2.0 heeft er voor gezorgd dat de instructies aan het publiek (gebruik van de koptelefoons), de online kaartverkoop en de nodige publiciteit optimaal werden uitgevoerd.

De samenwerking met Pulchri Studio verliep, evenals in 2014, ook dit keer uitstekend. De meerwaarde die deze locatie bood voor de voorstelling en het publiek, dat gebruik kon maken van de horecafaciliteiten, was duidelijk merkbaar: het publiek heeft dankbaar gebruik gemaakt van het theatermenu dat speciaal bij de voorstelling werd aangeboden. Daarnaast werd ook gezocht naar mogelijkheden het Pulchri publiek naar de voorstelling te laten gaan, door bijvoorbeeld de actrices actief te betrekken bij de opening van een nieuwe tentoonstelling. De activiteiten die tijdens de voorstelling bij Pulchri plaatsvonden zorgden voor een levendige en inspirerende uitwisseling tussen theater- en beeldende kunst bezoekers.

Kaartverkoop

Claudine & Claudette 2.0 is een kleine voorstelling, waarbij het publiek buiten zat; dit werkt optimaal in de zomer, wanneer het weer en buitentemperatuur dragelijk zijn. Ondanks de regen die af en toe een rol speelde is het publiek niet weggebleven of vertrokken; het schiep zelfs een verbondenheid bij het publiek.

De verkoop van de voorstelling was succesvol. De capaciteit van 50 zitplaatsen was bewust gekozen om het publiek, dat op stoelen op het Lange Voorhout naar de eerste etage van Pulchri Studio keek, zo dicht mogelijk bij de voorstelling te houden en zo het zicht optimaal te maken. Zo ontstond er al snel een intimiteit die goed past bij de sfeer van het locatietheater waar wij naar streven. De publiksaantallen trokken elke week aan. Al spoedig werd de capaciteit verhoogd naar 60 stoelen, dit aantal was voor het optimale zicht het maximale. Uiteindelijk hebben we 80% van de te verkopen plaatsen verkocht. Als kick-off besloten we twee try-outs gratis tijdens het Haags Uitfestival te spelen. De al vroeg ingezette en regelmatig terugkerende berichten op Facebook hebben bijgedragen aan een verhoogde interesse en alertheid om de voorstelling niet te missen. De bezoekers schreven enthousiaste reacties op www.claudineclaudette.nl. De levendige activiteiten op het Lange Voorhout en de programmering van Pulchri Studio zorgden voor aantrekkelijk publiek. De voorstelling speelde om 18.00 uur en trok daardoor veel aandacht van voorbijgangers. Daardoor was er een unieke interactie tussen actrices, publiek en voorbijgangers, wat voor de inhoud van de voorstelling en de improviserende actrices van groot belang was.

Bezoekers : 834 betaald (+ 35 vrijkaarten)

Pers

De pers heeft ruim aandacht gegeven aan de voorstelling en het gezelschap. Dat de beide actrices jaren bij Toneelgroep De Appel hebben gespeeld was daarbij niet onbelangrijk. Er was veel aandacht voor de positieve kracht van een aantal initiatieven, waaronder Stichting Claudine & Claudette, die na het treurige einde van De Appel zijn genomen en waarmee een aantal voormalige Appelmedewerkers een eigen weg is ingeslagen. Toch blijft er iets van het zo geliefde Haagse gezelschap in het merg zitten. Veel bezoekers hebben die onderstroom ook beleefd en gewaardeerd. Journalist Kester Freriks (NRC) heeft vanuit een interview met de betrokkenen een groot artikel geplaatst over de teloorgang van Toneelgroep De Appel en de revival van een aantal kleine theaterinitiatieven van voormalige Toneelgroep De Appel medewerkers. Patrick van der Heijden van de Theatermaker en Annerieke Simeone van Den Haag Centraal hebben na een diepte-interview met de beide actrices van Claudine & Claudette 2.0 een mooi artikel geplaatst en Eric Korsten interviewde beide actrices live voor het radioprogramma Kunstlicht bij Den Haag FM. Direct na de première verscheen een mooie recensie in de Theaterkrant.

Conclusie

Isabella Chapel en Saskia Mees hebben met Claudine & Claudette 2.0 inmiddels de derde voorstelling gemaakt en gespeeld. Het is gebleken dat het visuele hoorspel op locatie een aantrekkelijke vorm is voor de toeschouwer. De koptelefoons geven een intieme betrokkenheid bij de taal en de situatie van de personages. De buitenlocatie zorgt voor een verrassende medespeler waar beide actrices op weergaloze wijze via improvisatie voortdurend op in kunnen gaan. Dat levert hilarische momenten op die de tragische levenssituatie waarin de personages zich eigenlijk bevinden optilt en in balans brengt. Voor het publiek een feest van herkenning. Het smaakt alleen maar naar meer. Het visuele hoorspel, de keuze van de locatie, de speelstijl en techniek die ze steeds hebben gehanteerd, willen ze voorlopig handhaven. Ze hebben hiermee een uitzonderlijke theatervorm ontwikkeld waar ze trots op zijn.

Recensie

De Theatermaker : OUDE HAAGSE DAMES VOOR EEN NAT PUBLIEK

Door Dick van Teylingen gepubliceerd 9 september 2017

In de regen, onder een druipende linde op het Lange Voorhout kijkt een groep blauwe geesten met koptelefoons op vanaf hun klapstoeltjes schuin naar boven. Daar, achter de ramen van Studio Pulchri, ontmoeten twee zussen op leeftijd elkaar, met hun gebreken en herinneringen. 'Wat een weer', zegt de een, uitkijkend over het perkje blauwe regenponcho's. 'Goed dat je geen buitenactiviteit georganiseerd hebt.' Claudine en Claudette is de acteurs-vriendelijke variant van de locatievoorstelling. Claudette van Boetzelaar (Saskia Mees) krijgt een telefoontje van Huize Zeezicht, waar haar zus Claudine (Isabella Chapel) wordt verzorgd. Op autoritaire toon laat ze weten dat ze daar verantwoordelijk zijn voor haar zus en dat ze maar beter moeten oppassen. Zij betaalt, dus zij bepaalt. Intussen staat Claudine met haar koffer en een nieuwe heup al voor de deur. Chapel maakt een mooi bewegingsnummertje van haar oude-dames-motoriek. Ze wil komen logeren, maar Claudette voelt daar heel weinig voor. Claudine vermoedde dat al, en heeft als lokkertje een cadeau uit de erfenis van ma meegenomen; ze weet dat haar zus daar gevoelig voor is.

Achter de hoge ramen wordt de strijd in deftig Haags uitgevchten. Uiteraard komt hun gemeenschappelijke verleden ter sprake. Keurige hofstedelijke dames zijn natuurlijk opgegroeid in Indië. Pa wist wel weg met de Indo's, zegt Claudette. En met

de aap die Claudine uit haar hangmat ratste toen ze nog een baby was. Geweldige man. Hoewel, dat met die baboe was weer niet zo netjes.

De dialogen van Saskia Rinsma zijn vaak spits en grappig, zeker in het begin. De dames kunnen lekker vals uit de hoek komen en reageren op wat er op straat gebeurt. Dat komt spontaan over, is vaak grappig, maar haalt soms ook de gang een beetje uit de voorstelling. Als Claudine uiteindelijk begrijpt wat haar zus met haar voorheeft, stikt ze bijna van verontwaardiging, maar dat wordt niet erg uitgewerkt. De voorstelling eindigt ondanks alles in een harmonisch zussendansje.

Mees en Chapel beheersen het welopgevoede Haags tot in de puntjes. Ze speelden bij Toneelgroep De Appel, tot een subsidiestop dat Haagse instituut om zeep hielp. Eindregisseur Aus Greidanus verhoogt het Appelgehalte nog eens. Nu zwermen de acteurs uit. Ze gaan nieuwe verbanden aan in andere gezelschappen en eigen projecten. De 'bitterzoete zomerztheid' (leve de diversiteit van ons land: zo'n karakterisering kun je je in Amsterdam of Rotterdam toch niet voorstellen) Claudine en Claudette is daar een mooi voorbeeld van. Leuk en heel Haags.

Samenvatting publieksreacties

Knap om in 1 uurtje de aandacht van de bezoekers zo te kunnen grijpen

Het verhaal is komisch en herkenbaar en de actrices zijn geweldig. Ik ben blij dat de sfeer van de Appel zo weer terugkeert. Nog even en dan kunnen we gelukkig meer Appel genieten. Ga vooral door, mensen!

Wat een leuke en sfeervolle en Haaigse happening.

En fantastisch improviserend al naargelang het type onschuldige voorbijganger.

Tegenover het toneel gebeuren was er een eefstijn met muziek, dat overstemde voor mij alles. Betere afstemming graag.

Wat was het heerlijk om jullie weer te zien spelen, ook fijn om Aus op de achterste rij te zien zitten, dat voelde vertrouwd!

Wij volgen met liefde en groot plezier de belevenissen van de dames. Zo'n mini appeltje doet ons hart goed. Heel veel succes met jullie nieuwe projecten, wij zijn en blijven trouwe volgers. Op 16 september ben ik samen met een vriendin afgereisd naar Den Haag en hebben we genoten van de voorstelling. Knap spel, dat ons een uur geboeid wist te houden. Dialogen deels verwijzend naar het verleden en deels zeer herkenbaar over het heden. Een switch van wie nu eigenlijk hulpbehoevend is. Actueel met een Haagse touch.

Daarna genoten van de dagschotel in de Sociëteit van Pulchri Studio, zoals aangeboden op de website van Claudine Claudette. Een combinatie die garant stond voor een leuk avondje uit.

Wat een heerlijk weerzien.

Capuchons en druppelende bomen ten spijt hebben we kunnen genieten van acteertalenten op hoog niveau. Eerlijk gezegd is dat oud nieuws, omdat beide dames een Appel theaterverleden met zich meedragen die zijn weerga niet kent. Hun prestaties in de Duinstraat 6 zijn alom geprezen. Hun act achter twee 17e Eeuwse ramen ligt er weer niet om en doet weer denken aan het vertrouwde spektakel uit het volprezen Appeltheater. De Appel mag dan overleden zijn, maar het stralende talent van beide acteurs gelukkig niet. Het is een ontroerende voorstelling geworden van twee bejaarde dames die elkaar net niet naar het leven staan maar existentieel verbonden zijn met elkaar, De vormgeving en encenering zijn uniek en je voelt je ongewild de voyeur die door de ruiten heen piept om deel te hebben aan een familiedrama waarin de oudjes zich onderdompelen. Sublieme timing, raffinement en stemkwaliteiten vergeet je niet zo gemakkelijk als je bij Claudette en Claudine op bezoek bent geweest.